

Vedvarende energi

– de lovgivningsmæssige rammebetingelser

Vedvarende energi

– de lovgivningsmæssige rammebetingelser

Ellen Margrethe Basse

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2011

Vedvarende energi

– de lovgivningsmæssige rammebetingelser

1. udgave, 1. oplag

© 2011 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.

Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan

Omslag og sats: Knud Kristensen

Forsidefoto: www.colourbox.com

Tryk & Indbinding: Ecograf, Højbjerg

Printed in Denmark 2011

ISBN 978-87-574-2575-8

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Lyngbyvej 17

Postboks 2702

2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00

Telefax: 39 13 55 55

e-mail: forlag@djoef.dk

www.djoef-forlag.dk

FORORD

Denne bog giver et billede af de mange regler, der sætter de rammebetingelser, der er af betydning for omstillingen fra konventionel til vedvarende energi (VE).

Bogen kan anvendes i efteruddannelseskurser og på uddannelser, herunder jurauddannelsen, som grundlag for en behandling af den energi-, miljø- og skattelovgivning, der er relevant ved stillingtagen til VE. Dens målgruppe er imidlertid bredere. Det er ambitionen, at bogen skal kunne give de mange aktører, der deltager i bestræbelserne på at fremme omstillingen til grøn energi et grundlag for at skabe sig et overblik over den omfattende og komplicerede lovgivning, der er tale om. Bogen skal også kunne bruges til at søge konkrete svar på spørgsmål om lovgivningen. Derfor indeholder den både en meget detaljeret indholdsfortegnelse og et fyldigt stikordsregister. For dem, der ønsker en mere dybtgående gennemgang af §'erne, praksis m.v., er der henvisninger i noteapparatet, herunder til Miljøretten bind 1-6.

Jeg vil gerne takke dem, der har givet mig nyttige kommentarer under arbejdet med bogen. Sekretær Tinna Meyer, Juridisk Institut, min søn Poul Johannes Basse og jurastuderende Stine Askjær Rasmussen vil jeg takke for deres hjælp med korrekturlæsning. Stine vil jeg også takke for hjælpen med opdateringen af regelregisteret. De sproglige uklarheder og slåfejl, der er tilbage i bogen, bærer jeg selv ansvaret for. Min mand Knud Kristensen takkes for hans tålmodighed og støtte samt den hjælp, han har ydet mig i forbindelse med udformning af satsen og med de mange praktiske problemer undervejs.

Bogen er opdateret frem til og med Thorning-regeringens fremlæggelse af regeringsgrundlag "Et Danmark, der står sammen". Regeringsgrundlaget indikerer en øget interesse for de lovgivningsmæssige rammebetingelser. Derfor har jeg valgt at omskrive kapitel 1 med udgangspunkt i de oplysninger, der indgår i regeringsgrundlaget.

Aarhus den 3. oktober 2011

Ellen Margrethe Basse

INDHOLDSOVERSIGT

Forord	5
Indholdsoversigt	7
Indholdsfortegnelse	9
Kapitel 1	25
<i>VE-teknologier og -rammebetingelser</i>	
Kapitel 2	47
<i>Retlige rammebetingelser for danske myndigheder</i>	
Kapitel 3	101
<i>EU-rammer for VE og adgang til nettet</i>	
Kapitel 4	131
<i>Lokalisering, miljø- og nabobeskyttelse m.v.</i>	
Kapitel 5	189
<i>Energiproduktion og netadgang</i>	
Kapitel 6	215
<i>Priser, afgifter, kvoter, standarder m.v.</i>	
Kapitel 7	287
<i>Vindenergi</i>	
Kapitel 8	305
<i>Affald, biomasse, biogas og biobrændsler</i>	
Kapitel 9	325
<i>Energipolitiske aftaler m.v.</i>	
Regelregister	343

Referencer	359
Forkortelser og forklaringer	369
Stikord	371

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	5
Indholdsoversigt	7
Indholdsfortegnelse	9
Kapitel 1	25
<i>VE-teknologier og -rammebetingelser</i>	
1.1 Kompleksiteten er bl.a. begrundet i traditioner	25
1.2 Nationale særordninger	27
1.3 VE-handlingsplan og rammebetingelser	31
1.4 Et Danmark, der står sammen	35
1.5 VE-andelen i dag	36
1.6 VE-teknologier	37
1.6.1 Vindmøller	37
1.6.2 Affald, biomasse, biogas og biobrændstoffer	39
1.6.3 Solenergi	41
1.6.4 Geotermi og jordvarmeanlæg	42
1.6.5 Bølgeenergi og vandkraft	42
1.7 Udfordringer ift. balance på nettet	43
1.8 De lovgivningsmæssige rammer og bogens struktur	45
Kapitel 2	47
<i>Retlige rammebetingelser for danske myndigheder</i>	
2.1 Internationale rammebetingelser	48
2.1.1 Internationale VE-tiltag	49
2.1.2 Klimakonvention og Kyoto Protokol	49
2.1.3 Miljøkonventioner	50
2.1.4 Samhandel	51
2.2 EU's retskilder og deres anvendelse	52
2.2.1 Lissabontraktaten	52
2.2.2 Integrationsprincippet	53
2.2.3 Forordninger, direktiver og beslutninger m.v.	53
2.2.4 Hjemmel og harmoniseringsniveau	54
2.2.4.1 Anvendelse af miljøhjemlen	54

- 2.2.4.2 Anvendelse af energihjemlen 55
- 2.2.4.3 Hjemmel i bestemmelsen om det indre marked 55
- 2.2.4.4 Hjemmel til vedtagelse af punktafgifter 55
- 2.2.5 Princippet om tildelte kompetencer 56
 - 2.2.5.1 Delte kompetencer 56
 - 2.2.5.2 Subsidiaritetsprincippet 57
 - 2.2.5.3 Proportionalitetsprincippet 57
- 2.2.6 EU-konform fortolkning og loyalitetsprincip m.v. 58
- 2.2.7 Processuel autonomi – med modifikationer 59
- 2.2.8 EU-principper (ækvivalens- og effektivitetsprincipper) 59
- 2.2.9 EU-principper vedr. det indre marked 60
 - 2.2.9.1 Forbud mod diskrimination og handelsrestriktioner 61
 - 2.2.9.2 Offentlige serviceforpligtelser og PSO 61
- 2.3 Danske regler og deres anvendelse 62
 - 2.3.1 Højhedsrettigheder og ejendomsrettigheder 63
 - 2.3.1.1 Højhedsrettigheder 63
 - 2.3.1.2 Ekspropriationsbeskyttelse af rettigheder 64
 - 2.3.1.3 Særloven om Østerild testcenter 65
 - 2.3.2 Lovenes anvendelsesområde og formål 65
 - 2.3.2.1 Legalitetsprincippet 66
 - 2.3.2.2 Regelhierarki og retlige principper 66
 - 2.3.2.3 Valget af og mellem love 67
 - 2.3.2.4 Afgrænsningen af de relevante aktører 67
 - 2.3.3 Energiforsyningslovenes anvendelsesområde og formål 68
 - 2.3.3.1 Elforsyningsloven 68
 - 2.3.3.2 Varmeforsyningsloven 69
 - 2.3.3.3 Naturgasforsyningsloven 69
 - 2.3.4 VE-lovens anvendelsesområde og formål 70
 - 2.3.5 Saglig og stedlig kompetence 71

2.3.5.1	Klima-, Energi- og Bygningsministeriets saglige kompetencer	71
2.3.5.2	Saglig kompetence hos miljømyndigheder eller Energistyrelsen?	72
2.3.5.3	Specialitetsprincipperne	73
2.3.5.4	Stedlig kompetence	75
2.4	Sagsbehandlingsregler og -principper	75
2.4.1	Forvaltningslove og principper	76
2.4.1.1	Lovenes anvendelsesområde	76
2.4.1.2	Officialmaksimen	76
2.4.1.3	Aktindsigt, kontradiktion og sagens udsættelse	77
2.4.1.4	Bestemtheds-, meddelelses-, begrundelses- og vejledningskravet	78
2.4.1.5	Sagsbehandlingstider	79
2.4.2	Kvalitetsstyring	79
2.4.3	Overvågning ifm. bygge- og udstykningssagsbehandling	79
2.5	Offentlig-privat samarbejde	80
2.6	Udbud af rettigheder	81
2.6.1	Anvendelse af forsyningsvirksomhedsdirektivet	82
2.6.2	Anvendelse af udbudsdirektivet	83
2.6.3	National gennemførelse	83
2.7	Kommuners og regioners erhvervsmuligheder	84
2.7.1	Kommunalfuldmagten	85
2.7.2	Hvile-i-sig-selv-princippet	87
2.7.3	Kommunale erhvervslove	88
2.7.4	Elforsyningsloven	89
2.7.5	Lov om kommunal fjernkøling	90
2.7.6	Vandselskabers udnyttelse af spildevandsslam	90
2.7.7	Konkurrenceloven	91
2.8	Efterprøvelse og håndhævelse	91
2.8.1	Administrativ rekurs	92
2.8.1.1	Klageberettigelse	92
2.8.1.2	Klagefrister, formkrav og gebyrer	94

- 2.8.1.3 Rekursinstansen prøvelse og reaktionsmuligheder 94
- 2.8.2 Det kommunale tilsyn 94
- 2.8.3 Folketingets Ombudsmand 95
- 2.8.4 Domstolsprøvelse og -håndhævelse 95
 - 2.8.4.1 Civile sager 96
 - 2.8.4.2 Søgsmålsberettigelse 97
 - 2.8.4.3 Hvem skal sagsøges? 98
 - 2.8.4.4 Søgsmålsfrist 98
 - 2.8.4.5 Håndhævelse ved anvendelse af straf 98

Kapitel 3..... 101

EU-rammer for VE og adgang til nettet

- 3.1 Statsstøtte og energiafgifter 102
 - 3.1.1 Begrebet statsstøtte 103
 - 3.1.2 Notificeringspligt 103
 - 3.1.3 Statsstøtteretningslinjer 104
 - 3.1.4 Gruppefritagelse for VE-støtte 106
 - 3.1.5 Energibeskatning 107
- 3.2 VE-direktivet 108
 - 3.2.1 Prioriteret hhv. garanteret adgang til elnettet 109
 - 3.2.2 Bindende mål for VE-andel 110
 - 3.2.3 Alle former for VE samt energieffektivisering 110
 - 3.2.4 Proportionalitetsprincippet og nationale regler 111
 - 3.2.5 VE-handlingsplaner 111
 - 3.2.6 Samarbejde mellem medlemsstater 112
 - 3.2.7 Støtteordninger 113
 - 3.2.8 Bæredygtighedskriterier 113
 - 3.2.8.1 Målopfyldelse, prisgevinster og anden støtte 114
 - 3.2.8.2 Fire kategorier af bæredygtighedskriterier 115
 - 3.2.8.3 Totalharmonisering og beregningsmetode 117
 - 3.2.8.4 En vis global harmonisering 117

- 3.2.8.5 Reduceret udledning af drivhusgasser 118
- 3.2.8.6 Særlige bestemmelser ift. transport 119
- 3.2.8.7 Sondring mellem fast, luftformig og flydende 119
- 3.3 Brændstofkvalitetsdirektivet 120
- 3.4 Energieffektiviserings- og kraftvarmedirektiver 121
 - 3.4.1 Energieffektiviseringsdirektivet 121
 - 3.4.2 Bygningers energimæssige ydeevne 122
 - 3.4.3 Kraftvarmedirektivet 123
 - 3.4.4 Direktivforslaget 123
- 3.5 Liberaliserings af el og gas 124
 - 3.5.1 Forsyningspligt som serviceforpligtelse 126
 - 3.5.2 Tredjepartsadgang og sammenkoblede net 126
 - 3.5.3 Intelligente net 127
 - 3.5.4 Agenturforordningen 128

Kapitel 4. 131

Lokalisering, miljø- og nabobeskyttelse m.v.

- 4.1 Havretlige zoner og højhedsrettigheder 131
- 4.2 Planer, zoneinddeling og udstykning på land 133
 - 4.2.1 Statslige energirelaterede interesser 134
 - 4.2.1.1 Statslige interesser - herunder om vindmølleafstand 134
 - 4.2.1.2 Pålæg om samt overtagelse af kompetence 134
 - 4.2.1.3 Varmeplanlægning mv. 135
 - 4.2.2 Regionale udviklingsplaner 135
 - 4.2.3 Gamle regionplanretningslinjer 136
 - 4.2.4 Tilladelse til planlægning i kystnærhedszoner 137
 - 4.2.5 Kommuneplaner og -plantillæg 138
 - 4.2.5.1 Hovedstruktur og rammer 138
 - 4.2.5.2 Kommuneplanretningslinjer 139
 - 4.2.5.3 Kommuneplantillæg 140
 - 4.2.5.4 Statsligt udbud baseret på kriterier i kommuneplantillæg 141

- 4.2.6 Lokalplaner 142
 - 4.2.6.1 Væsentlige ændringer 143
 - 4.2.6.2 Ledsagende redegørelse 144
 - 4.2.6.3 Indhold 144
 - 4.2.6.4 Forbud og retlige bindinger ved planforslag 145
 - 4.2.6.5 Dispensation eller ny lokalplan 145
 - 4.2.6.6 Dispensation fra anden lovgivning 146
- 4.2.7 Zonetilladelse 146
 - 4.2.7.1 Erhvervsmæssigt nødvendige anlæg 147
 - 4.2.7.2 Særligt om biogasanlæg 148
 - 4.2.7.3 Konkret interesseafvejning 148
 - 4.2.7.4 Særligt om vindmøller 149
- 4.2.8 Udstykningskravet og -tilladelser 149
- 4.3 Miljøkonsekvensvurdering 150
 - 4.3.1 Strategisk miljøkonsekvensvurdering 151
 - 4.3.1.1 Folketingets beslutninger 151
 - 4.3.1.2 Fysiske planer 152
 - 4.3.2 Miljøkonsekvensvurdering af anlæg 153
 - 4.3.2.1 Bilag I- hhv. bilag II-anlæg 154
 - 4.3.2.2 VVM-vurdering 154
 - 4.3.2.3 Offentliggørelse af en VVM-redegørelse 155
 - 4.3.2.4 Anlæg på havet og kystnært 155
 - 4.3.2.5 Anlæg på land 156
 - 4.3.2.6 Overført kompetence ift. VVM-vurdering 157
- 4.4 Natura 2000-beskyttelsen 158
 - 4.4.1 EU's Habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver 159
 - 4.4.1.1 Beskyttelsesforpligtelse - resultatmål 160
 - 4.4.1.2 Vurderingsgrundlag og reaktion 160
 - 4.4.1.3 Handlepligt og bevisbyrde hos myndighederne 161
 - 4.4.1.4 EU-begrænsninger ift. accept 162
 - 4.4.2 National beskyttelse af Natura 2000-områder 163
 - 4.4.2.1 Kortlægning 163

- 4.4.2.2 Østerild-testcenterloven 164
 - 4.4.2.3 Habitatbekendtgørelsen (vurdering på land) 164
 - 4.4.2.4 Habitatsvurdering på havet 166
 - 4.4.2.5 Habitatbeskyttelse ift. undergrunden 168
 - 4.4.3 Virksomheders og myndigheders miljøansvar 168
- 4.5 Almindelig natur- og kulturbeskyttelse 169
 - 4.5.1 § 3-områder 169
 - 4.5.2 Beskyttelseslinjer m.v. 170
 - 4.5.2.1 Kystbeskyttelse - herunder standbeskyttelseslinjer 170
 - 4.5.2.2 Sø- og åbeskyttelseslinjer 171
 - 4.5.2.3 Fortidsminder m.v. 172
 - 4.5.2.4 Skovbeskyttelseslinjer og fredsskovpligt 173
- 4.6 Produktion af flerårige energiafgrøder 173
- 4.7 Tilladelse til forundersøgelse og anlæg på havet 174
 - 4.7.1 Udbud eller åben dør-procedure 175
 - 4.7.2 Udbudsregler ift. havvindmøller 175
 - 4.7.3 Tilladelse uden forudgående udbud 176
 - 4.7.4 Forundersøgelserapport 177
 - 4.7.5 Vilkår vedrørende etablering af anlæg 178
- 4.8 Nyttiggørelse af varmen i undergrunden 178
 - 4.8.1 Udbud af geotermiske anlæg 179
 - 4.8.2 Jordvarmeanlæg 180
- 4.9 Nabogener m.v. 181
 - 4.9.1 Støj 181
 - 4.9.1.1 Generelt om støj fra anlæg 182
 - 4.9.1.2 Vindmøllebekendtgørelsen m.v. 182
 - 4.9.2 Luftforurening 185
 - 4.9.3 Lugtregler 186
 - 4.9.3.1 Lugtvejledning 186
 - 4.9.3.2 Lugtvilkår for biogasanlæg 187
 - 4.9.4 Lys, lysblik og skyggeeffekter 187

Kapitel 5..... 189

Energiproduktion og netadgang

- 5.1 Type- og projektgodkendelse af vindmøller 192
- 5.2 Autorisation og godkendelse af energiproduktion 193
 - 5.2.1 VE-lovens regler om etablering på havet 193
 - 5.2.2 Autorisation efter elforsyningsloven 194
 - 5.2.3 Etablerings- og driftstilladelse efter elforsyningsloven 194
 - 5.2.4 Drivhusgasemissionstilladelse efter kvoteloven 197
 - 5.2.5 Særregler for de centrale værker 197
 - 5.2.5.1 Kul accepteres på betingelse af biomasseanvendelse 197
 - 5.2.5.2 Medforbrænding af affald 198
 - 5.2.6 Projektgodkendelse efter varmforsyningsloven 199
 - 5.2.7 Miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven 201
 - 5.2.7.1 Bilag 1- hhv. bilag 2-aktiviteter 202
 - 5.2.7.2 Hoved- hhv. biaktiviteter 204
 - 5.2.7.3 Godkendelse af affaldsforbrændingsanlæg 204
 - 5.2.7.4 Biomassefyret og/eller affaldsfyret kraftværker 205
 - 5.2.7.5 Godkendelse af biogasanlæg 206
 - 5.2.7.6 5.2.7.6Etablering af vindmøller i tilknytning til konventionelt anlæg 208
 - 5.2.8 Biogasanlægsgodkendelse efter biproduktforordningen 208
- 5.3 Adgang til elnettet 208
 - 5.3.1 Krav på oplysninger 209
 - 5.3.2 Fordeling af omkostninger 209
 - 5.3.3 Prioriteret netadgang 211
 - 5.3.4 Særlige regler for nettilslutning af vindmøller 212
 - 5.3.5 Pålæg vedrørende balance 212
- 5.4 Naturgas- og varmforsyningsnet 213

Kapitel 6. 215*Priser, afgifter, kvoter, standarder m.v.*

- 6.1 Støtte til teknologiudvikling og -anskaffelse m.v. 215
 - 6.1.1 Forskning og teknologiudvikling 216
 - 6.1.2 Testmiljøer, markedsmodning m.v. 217
 - 6.1.2.1 EUDP og Green Labs DK 218
 - 6.1.2.2 Fornyelsesfonden 219
 - 6.1.2.3 GUDP 219
 - 6.1.3 Anskaffelser af VE-teknologier m.v. 219
 - 6.1.3.1 Tilskud til biogasanlæg m.v. 220
 - 6.1.3.2 Udskiftning af oliefyr 221
 - 6.1.4 Kommunelån og -garanti 221
 - 6.1.5 Forkøbsret til fremføringsanlæg for forbrugere og kommune 222
- 6.2 Tilslutnings- og aftagepligt 223
 - 6.2.1 Tilslutningspligt ift. varmforsyning 223
 - 6.2.1.1 Lokalplaner og påbud 224
 - 6.2.1.2 Lavenergibygninger 224
 - 6.2.1.3 VE-anlæg med en vis kapacitet 225
 - 6.2.1.4 Dispensation 225
 - 6.2.2 Forbud mod visse opvarmningssystemer 225
 - 6.2.3 Bygningers energiramme og solvarmeanlæg 226
 - 6.2.4 Den kvantitative biobrændstofforpligtelse 227
 - 6.2.5 Aftagepligt for Energinet.dk 227
- 6.3 Standarder og certificering 228
 - 6.3.1 Standardiseringsorganer 229
 - 6.3.2 Vindindustriens interesser i globale standarder 230
 - 6.3.3 Harmoniserede hhv. andre standarder 231
 - 6.3.3.1 Infrastruktur, intelligente net, målere m.v. 232
 - 6.3.3.2 Energi- og miljøperformance for biler 233
 - 6.3.3.3 Standarder vedrørende benzin og diesel 234
 - 6.3.3.4 Samarbejde mellem medlemsstater om småskala VE-installationer 234
 - 6.3.3.5 Nationale standarder for solceller 235

- 6.4 Grønne certifikater, oprindelses- og VE-beviser 235
 - 6.4.1 Grønne certifikater 236
 - 6.4.1.1 Grænseoverskridende markeder 236
 - 6.4.1.2 Certifikatpriser og markedsvilkår 237
 - 6.4.2 Oprindelsesgarantier 237
 - 6.4.2.1 Standarder og harmonisering 237
 - 6.4.2.2 Oprindelsesgarantiernes funktion 238
 - 6.4.2.3 Brændselsdeklarationer 238
 - 6.4.3 VE-købeforpligtelser og VE-beviser (historisk) 239
- 6.5 Prissætning og -kontrol 240
 - 6.5.1 Det indre energimarked hhv. monopoler 240
 - 6.5.2 Prissætning af varmeydelser 242
 - 6.5.2.1 Prisforskelle mellem store og små værker 242
 - 6.5.2.2 Beregningsprincipper ved nyttiggørelse af affald 243
 - 6.5.2.3 Fortjeneste ved anvendelse af VE 244
 - 6.5.2.4 Konkurrenceudsatte biogasanlæg 245
 - 6.5.3 Prissætning af elektricitet 246
 - 6.5.4 Engroshandel – herunder negative engrospriser 246
 - 6.5.4.1 Prissætning ift. forbrugerne 247
 - 6.5.5 Prissætning af kraftvarmeproduktion 247
- 6.6 Garanterede priser og pristillæg 248
 - 6.6.1 Vindmøller – kriterier for forskelsbehandling 249
 - 6.6.2 Eksempler på garanterede afregningspriser 250
 - 6.6.2.1 Eksisterende møller solgt på bindende kontrakt (før 2000) 250
 - 6.6.2.2 Biogasanlæg 252
 - 6.6.3 Eksempler på pristillæg 253
 - 6.6.3.1 Vindmøller nettilsluttet 2001-2004 253
 - 6.6.3.2 Vindmøller nettilsluttet 2004-2008 254
 - 6.6.3.3 Vindmøller nettilsluttet efter 21. februar 2008 254
 - 6.6.3.4 Decentrale kraftvarmeverker og affaldsforbrændingsanlæg 255
 - 6.6.3.5 Biomasseanlæg 256

- 6.6.3.6 Solcelleanlæg, bølgekraft m.v. 256
- 6.6.4 Garanterede priser til havvindmølleparker aftalt ifm. udbud 257
- 6.6.5 Pristillæg ifm. udbud af brugsret for vindmøller til statsareal 258
- 6.7 Omkostningsdækning for PSO 258
 - 6.7.1 PSO-finansiering 259
 - 6.7.2 PSO-tariffer 259
- 6.8 Egenproducenters nettoafregning 260
 - 6.8.1 Udelukker pristilskud 261
 - 6.8.2 Generelle betingelser for deltagelse 261
 - 6.8.3 Ikke-erhvervsmæssige VE-anlæg 262
- 6.9 CO₂-kvoter og kreditter 263
 - 6.9.1 EU ETS – Det europæiske kvotesystem 265
 - 6.9.1.1 Stationære anlæg 265
 - 6.9.1.2 Gratis allokering eller salg af kvoter 265
 - 6.9.1.3 Allokeringsplanens betydning 267
 - 6.9.1.4 Den danske allokeringsplan 268
 - 6.9.2 Kvote- og kreditpriser 269
 - 6.9.3 En afgiftsordning? 270
- 6.10 Skatte- og afgiftsregler 270
 - 6.10.1 Brændselsafgift 271
 - 6.10.1.1 Energiafgift på nyttiggørelse af affald 271
 - 6.10.1.2 Ikke energiafgift på biomasseaffald 273
 - 6.10.1.3 Miljøafgifter på affald og biomasse 274
 - 6.10.1.4 Miljøafgifter på biogas 275
 - 6.10.1.5 Afgiftslempelse på kraftvarmeværker 275
 - 6.10.2 Energiafgifter på elektricitetsforbrug 276
 - 6.10.2.1 Kraftvarmemodellen 276
 - 6.10.2.2 Afgiftsfritagelse på sol, vind og geotermi 276
 - 6.10.2.3 Elpatronordningen – en afgiftsberegningsordning 277

- 6.10.2.4 Solcelleordningen – små VE-anlægs afgiftsfritagelse 278
- 6.10.2.5 Bundfradrag på ikke-erhvervmæssig anvendelse 279
- 6.10.2.6 Afskrivning på erhvervmæssige VE-anlæg 280
- 6.10.2.7 Fradragsberettigelse ift. flerårige energiafgrøder 281
- 6.10.3 CO₂-afgift på energiprodukter 282
 - 6.10.3.1 Den underkendte CO₂-fritagelsesordning 282
 - 6.10.3.2 Bundfradrag og kompensation 282
 - 6.10.3.3 Udmåling af CO₂-afgift 283
- 6.10.4 Afgifter på køretøjer og drivmidler 283
 - 6.10.4.1 Afgift på biobrændstof, benzin og diesel 284
 - 6.10.4.2 Registreringsafgift 284

Kapitel 7..... 287

Vindenergi

- 7.1 Forskellige vindmølletyper 287
- 7.2 Testcentre for vindmøller 288
 - 7.2.4.1 Havsøre testcenter 289
 - 7.2.4.2 Østerild testcenter og handlingsplan for testcentre 289
- 7.3 Kortlægning og planlægning 290
 - 7.3.1 Kortlægning og planlægning på havet 291
 - 7.3.1.1 Havvindmølleplacering 291
 - 7.3.1.2 Arealer reserveret til forsøgsvindmøller 291
 - 7.3.2 Fysisk planlægning/kortlægning m.v. på land 292
- 7.4 Projektoffentlighed og nabohøring m.v. 294
 - 7.4.1 Projektudviklerens forpligtelser til at indkalde til møde 294
 - 7.4.2 Projektudviklerens forpligtelser ift. informationsmateriale 295
- 7.5 Værditabserstatning efter naboretten 295

7.5.1	Tabsdækning for gener over tålegrænsen	296
7.5.2	Retspraksis vedrørende vindmøller	297
7.6	VE-lovens værditabsordning	297
7.6.2.1	Naboernes anmeldelse af værditabskrav	298
7.6.2.2	Frivillig kompensationsaftale eller afgørelse af tvist	298
7.6.2.3	Værditab på "fast ejendom"	299
7.6.2.4	Værditabsvurderingen	300
7.6.2.5	De værditabsberettigede	300
7.7	Garantifond til forundersøgelse	301
7.8	"Grøn ordning" – tilskud til lokal accept	301
7.9	Køberetsordningen efter VE-loven	302
7.9.1	Udbudsmateriale og -tidspunkt	303
7.9.2	Møller uden for ordningen	303
7.9.3	Tab af pristillæg	303

Kapitel 8. 305

Affald, biomasse, biogas og biobrændsler

8.1	Energiudnyttelse af rest- og affaldsprodukter	305
8.1.1	Anvendelse af affald	305
8.1.2	Anvendelse af biomasse	306
8.1.3	Anvendelse af affald og biomasse i biogasanlæg	307
8.1.3.1	Biogassens anvendelsesmuligheder	308
8.1.3.2	Biogasgårdanlæg	308
8.1.3.3	Biogasfællesanlæg	309
8.1.3.4	Vandselskabers udnyttelse af spildevandsslam	309
8.1.4	Anvendelse af biobrændstoffer i transportsektoren	310
8.2	Biomassedefinitioner	310
8.3	Affaldsdefinition og -kategorier	312
8.3.1	Bionedbrydeligt affald hhv. andet affald	313
8.3.2	Konkurrence-, energi- og miljøhensyn	314
8.3.3	Afgrænsning ift. restprodukter og biprodukter	315
8.3.4	Affaldsfasens ophør	315

8.4	Affaldshåndtering	316
8.5	Affaldshierarki	317
8.5.1	Nyttiggørelse af affald som energiresource	318
8.5.1.1	Det indre marked for erhvervsaffald	318
8.5.1.2	Energiudnyttelse af emballageaffald	318
8.5.1.3	Energiudnyttelse af biomasseaffald	319
8.5.1.4	Energiudnyttelse af husholdningsaffald	319
8.6	Affaldsimport og eksport	320
8.6.1	Sondringen mellem erhvervs- og kommunalt affald	320
8.6.2	Indsigelsesadgang ift. forbrændingseget affald	321
8.7	Brændstofforpligtelsen	322

Kapitel 9 325

Energi politiske aftaler m.v.

9.1	Energi politik 1970-1999	325
9.2	Elreformaftalen og andre aftaler – 1999-2001	327
9.3	Energi aftale – 2002	329
9.4	Energi aftale – 2003	329
9.5	Energi aftalen – 2004	330
9.6	Aftale om energibesparelser m.v. – 2005	332
9.7	Energi aftalen – 2008	332
9.8	Øget biomasse anvendelse – 2008	334
9.9	En Grøn Transport politik – 2009	335
9.10	Forårspakke 2.0 – 2009	335
9.11	Grøn vækst-aftalerne – 2009/2010	337
9.12	Bedre integration af vind – 2009	338
9.13	Det nationale testcenter i Østerild – 2010	338
9.14	Konkurrencepakken – 2011	339
9.15	Energi strategi 2050 – et 2011-udspil fra VK-regeringen	340
9.16	SRSF-regeringens "Et Danmark, der står sammen"	341

Regelregister 343

Referencer	359
Forkortelser og forklaringer	369
Stikord	371

